

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ

В умовах розвитку штучного інтелекту (ШІ) галузь права зазнає справжньої трансформації. Технологічні розробки в сфері ШІ не лише оптимізують стандартні процедури, а й дають змогу переосмислити саму сутність юридичних послуг. Завдяки ШІ вдається автоматизувати рутинні процеси в юридичній діяльності, зокрема складання документів, аналіз контрактів та перегляд правових прецедентів, що значно скорочує час обробки інформації та знижує ризик виникнення людських помилок [1].

Одним із ключових факторів, що визначають трансформацію юридичних послуг під впливом ШІ, є зміна бізнес-моделей. Класична система погодинної оплати поступово поступається місцем новим підходам, які базуються на фіксованих або продуктивних тарифах. Такий перехід зумовлений автоматизацією багатьох рутинних процесів за допомогою ШІ, завдяки чому знижуються загальні витрати та підвищується ефективність роботи юристів. У результаті юридичні послуги стають доступнішими для ширшого кола клієнтів, що особливо важливо в умовах сучасної цифрової епохи. Розвиток LegalTech відіграє ключову роль у трансформації юридичної галузі. На ринку з'являється чимало стартапів, які за допомогою штучного інтелекту пропонують новаторські рішення для автоматизації аналізу документів та укладання контрактів. Зокрема, існують такі приклади проєктів, як LawGeex та ContractPodAI, що дозволяють швидко та ефективно перевіряти й узгоджувати договори відповідно до вимог законодавства [2].

Водночас, застосування штучного інтелекту впливає на ринок праці у сфері права. Завдяки автоматизації зменшується кількість рутинних завдань, які раніше виконували молоді спеціалісти, тож юридичні установи змушені переглядати ролі, а працівники – розвивати додаткові навички. Відповідно, навчальні заклади вже запроваджують спеціальні курси з технологій штучного інтелекту, щоб майбутні фахівці вміли ефективно працювати з інноваційними розробками та успішно адаптуватися до змін на ринку.

Окрім помітних економічних та операційних переваг, застосування ШІ ставить перед галуззю і численні етичні та регуляторні виклики [3]. Забезпечення захисту персональних даних, прозорості алгоритмів і мінімізація упередженості моделей – це лише деякі з проблем, що потребують ретельного аналізу та розробки спеціальних нормативних актів [3].

Важливим є формування системи «compliance by design», яка дозволить гарантувати, що технології використовуються відповідально та відповідно до стандартів безпеки і етики. Не менш важливою є трансформація самої ролі юриста. Завдяки ШІ зменшується обсяг рутинної роботи, що дозволяє спеціалістам зосередитися на стратегічних аспектах, розвитку клієнтських відносин та вирішенні складних правових питань. Вони стають не просто виконавцями, а активними учасниками впровадження інноваційних технологій у правовій сфері. Також інтеграція ШІ набуває особливого значення в судочинстві. Автоматизація процесів, таких як нотифікація сторін або встановлення дат судових засідань, сприяє скороченню операційних витрат і підвищенню ефективності розгляду справ, що може позитивно вплинути на загальну продуктивність судової системи.

Таким чином, штучний інтелект стає потужним інструментом, який не тільки оптимізує існуючі процеси, але й відкриває нові горизонти для трансформації юридичної практики. Його інтеграція сприяє економії часу і ресурсів, розширює можливості для клієнтів та стимулює появу нових бізнес-моделей. Проте, для повної реалізації потенціалу ШІ необхідно водночас розв'язувати питання етики, безпеки та правового регулювання. Лише поєднання технічних інновацій із готовністю юристів адаптуватися до нових умов дасть змогу створити сучасну, ефективну та етичну систему надання юридичних послуг, яка відповідає викликам часу.

Список використаних джерел:

1. Reuters. AI: the new legal powerhouse — why lawyers should befriend the machine to stay ahead [Електронний ресурс]. Reuters, 24.10.2024. Режим доступу: <https://www.reuters.com/legal/legalindustry/ai-new-legal-powerhouse-why-lawyers-should-befriend-machine-stay-ahead-2024-10-24/>.
2. Financial Times. Legal AI is reaching deep into the workplace [Електронний ресурс]. Financial Times, н.д. Режим доступу: <https://www.ft.com/content/bdc2250f-fbd9-4c4a-98cf-42e389e5b6c0>.
3. ЕВА. Штучний інтелект в юриспруденції. Виклики, загрози, перспективи [Електронний ресурс]. ЕВА, н.д. Режим доступу: <https://eba.com.ua/shtuchnyj-intelekt-v-yurysprudentsiyi-vyklyky-zagrozy-perspektyvy-2/>.